

Čís. 12840.

Ručení dráhy (zákon ze dne 5. března 1869, čís. 27 ř. zák.).

Jednání řidiče automobilu, jenž, naraziv na spuštěné závory, je ohnul, nebylo pro dráhu neodvratným, nebyla-li zábrana umístěna tak, by při nárazu na ni a při případném jejím ohnutí neohrožovala projíždějící vlak a osoby v něm jedoucí.

(Rozh. ze dne 22. září 1933, Rv I 588/32.)

Auto řízené Rudolfem K-em narazilo na spuštěné závory na železničním přejezdu, ohnulo břevno závory, jež pak naráželo na vagony projíždějícího osobního vlaku a rozbilo u nich okna, čímž byla žalobkyně poraněna. Žalobní nárok proti dráze na náhradu škody uznal procesní soud první stolice důvodem po právu. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Žalovaná dráha se vyvíňuje neodvratným činem třetí osoby, za jejíž zavinění neručí. Podle § 2 zák. čís. 27/69 ř. zák. není dráha prosta ručení ani tehdy, když příhoda v dopravě způsobivší úraz byla přivoděna jednáním třetí osoby, za jejíž zavinění dráha neručí, pokud nedokáže, že toto jednání bylo pro ni neodvratným. Jest zjištěno, že umístění závory tak jak bylo shledáno při místním ohledání, odporuje předpisu § 41 žel. dopr. řádu, podle něhož vzdálenost závor na přejezdech železničních musí činiti 3 m, pokud místní poměry nevyžadují vzdálenost větší, a bylo zjištěno, že umístění zábrany v takové vzdálenosti, by její konec v žádném případě při stočení neb ohnutí nemohl zasáhnouti do volného prostoru na kolejích potřebného pro bezpečné projíždění vlaku ani při daných místních poměrech technicky nemožné není. Při rozmachu dnešní automobilové dopravy, kdy opětovně přichází k nárazům automobilů na spuštěné zábrany u železničních přejezdů, musí železniční správa počítati s tím, že nárazem automobilu na spuštěnou zábranu může se zábrana ohnouti a vniknouti do prostoru, jenž pro jízdu vlaku na kolejích podle předpisu musí zůstat volný, a že tak může ohroziti projíždějící vlak a osoby v něm jedoucí. Na výnos bývalého c. k. ministerstva železnic čís. 41051/08, podle něhož může býti vzdálenost břevna závor od vnější hrany nejbližší ležícího kolejního páru snížena ve výjimečných případech až na 2.25 m, se dovolatelka odvolati nemůže, poněvadž sama netvrdila, že tu jde o výjimečný případ, a podle posudku znalců v souzeném případě o výjimečný případ skutečně nejde. Měla se tedy dráha v každém případě postarati o to, by zábrana byla umístěna tak, by při nárazu na ni a při případném jejím ohnutí neohrožovala projíždějící vlak a osoby v něm jedoucí, zvláště když podle zjištění nemožné to není. Z toho plyne, že jednání třetí osoby, to jest řidiče K-a, ve svých následcích bylo pro dráhu odvra-

titelné, kdyby železniční správa byla vynaložila náležitou, daným poměrům přiměřenou péči a prostředky, jichž použití dráze rozumně může býti uloženo, a že se tudíž dráze nepodařilo prokázati neodvratné jednání třetí osoby, to jest takové jednání, kterému nebylo lze předejiti náležitou a daným poměrům přiměřenou péčí.

Čís. 12841.

Ochrana nájemců.

»Výdělečnou činnost« ve smyslu § 4 odst. 1 čís. 4 zákona ze dne 19. prosince 1931, čís. 210 sb. z. a n., jest rozuměti v nejširším slova smyslu. Pod tento pojem nespádají jen podniky a povolání podléhající živnostenskému řádu, nýbrž jakékoliv činnosti, nesoucí se ke zdroji příjmů a sloužící hospodářským účelům. Při tom nerozhoduje, jak s těmito dosaženými příjmy má býti naloženo, zda k vlastním účelům osoby takto výdělečně činné, či ve prospěch třetího k zvelebování nebo podporování jeho hospodářství. Nepatří sem jen činnosti ryze nevýdělečné, jako vědecké, humanitní, dobročinné a soukromé.

Je-li účelem výdělkového a hospodářského společenstva opatření zboží a dodati je členům, od nich přijmouti vklady a je zúročiti, jde o výdělečnou činnost, třebaže docílený zisk (přebytek) má sloužiti jednak k dotování fondů, jednak býti rozdělen mezi členy.

Při posuzování, zda jde o »provozovnu velkou« ve smyslu § 4 odst. 1 čís. 4 zákona čís. 210/1931 sb. z. a n., jest hleděti nejen k objektivnímu měřítku (k rozsahu místností), nýbrž spíše k subjektivní vlastnosti a činnosti nájemníka (k rozsahu podnikání nájemníka, k způsobu užívání najatých místností a pod.).

(Rozh. ze dne 22. září 1933, Rv I 1540/33.)

Majitelé domu dali vzhledem k předpisu § 4 čís. 4 zákona ze dne 19. prosince 1931, čís. 210 sb. z. a n. spotřebnímu a úspornému družstvu soudní výpověď z krámu, skladiště, sklepů a kůlny na dřevo a uhlí. K námitkám žalovaného družstva procesní soud prvního stupně výpověď zrušil, maje vzhledem k doslovu stanov žalovaného družstva za to, že družstvo neprovozuje výdělečnou činnost. Odvolací soud ponechal výpověď v platnosti. Důvody: Nelze souhlasiti s názorem prvního soudu, že žalované družstvo neprovozuje výdělečnou činnost. Žalovaný spolek jest družstvem podle zákona ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák. Předmětem podniku žalovaného spolku jest podle § 2 stanov opatřování zboží a jeho vydávání členům, jakož i podporování spořivosti členů přijímáním a zúrokováním vkladů. Podle §§ 66 a 67 stanov jest koncem každého obchodního roku sestaviti roční účet, jenž musí obsahovati výpočet hrubého výnosu z obchodování se zbožím, výpočet zisku a ztráty a rozvahu o stavu společenstevního jmění koncem roku. Podle § 68 stanov tvoří převyšek aktiv nad pasivy zbytek, jež jest v rozvaze vykázati. Tento zbytek jest čistým ziskem obchodního roku, třebaže se ve stanovách tak neoznačuje. Jak